

Datum van
inontvangstneming

:

19/08/2022

Zaak C-430/22**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

28 juni 2022

Verwijzende rechter:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 juni 2022

Verdachte:

VB

BESLISSING

Datum: 28 juni 2022

Sofia (Bulgarije)

Spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije)
[omissis]

na het onderzoek [omissis]

wegens een strafzaak waarin de strafvordering ontvankelijk is [omissis]

Op de procedure zijn de artikelen 485 en volgende van de Nakazatelnoprotsesualen kodeks (wetboek van strafvordering; hierna: „NPK”) en artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”) van toepassing.

1. De verwijzende rechter ondervindt moeilijkheden om te beoordelen of hij krachtens de artikelen 8 en 9 van richtlijn 2016/343 verplicht is om, wanneer de strafprocedure in afwezigheid van de verdachte plaatsvindt, vooraf te beslissen en vervolgens duidelijk en officieel te verklaren dat de verdachte recht heeft op een nieuw proces omdat de zaak in zijn afwezigheid is behandeld en beslecht.

2. Daarom moet het Hof worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

Moet artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343 aldus worden uitgelegd dat het de nationale rechter die de verdachte bij verstek veroordeelt zonder dat aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van deze richtlijn is voldaan, verplicht om uitdrukkelijk te wijzen op het krachtens artikel 9 van die richtlijn aan de verdachte toekomende recht op een nieuw proces, opdat de verdachte later, met name bij zijn aanhouding met het oog op de uitvoering van de straf, in kennis kan worden gesteld van dat recht? De vraag rijst in verband met het feit dat in het nationale recht niet is bepaald dat een bij verstek veroordeelde persoon bij zijn aanhouding met het oog op de uitvoering van de straf in kennis moet worden gesteld van zijn recht op een nieuw proces. Het nationale recht voorziet evenmin in de tussenkomst van een rechter bij de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van de straf.

Moet artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343, en met name de woorden „eveneens worden geïnformeerd over de mogelijkheid de beslissing aan te vechten en het recht op een nieuw proces of een andere voorziening in rechte, overeenkomstig artikel 9”, aldus worden uitgelegd dat de verdachte in kennis moet worden gesteld van een officieel erkend recht op een nieuw proces, of moet de verdachte in kennis worden gesteld van het recht om een dergelijk verzoek om een nieuw proces in te dienen waarbij vervolgens nog de gegrondheid van het verzoek moet worden beoordeeld?

FEITEN VAN HET HOOFDGEDING

3. VB werd ervan beschuldigd samen met een aantal andere personen te hebben deelgenomen aan een criminele organisatie die tot doel heeft zich te verrijken door de teelt en verspreiding van drugs, van wapenbezit, hetgeen strafbaar is gesteld bij artikel 321, lid 3, punt 2, juncto lid 2, van de Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht; hierna: „NK”), van het gezamenlijke bezit van drugs en drugsprecursoren in drie zaken, hetgeen strafbaar is gesteld bij artikel 354a, leden 2 en 1, juncto artikel 20, lid 2, NK, alsook van het gezamenlijke bezit van vuurwapens en munitie zonder de vereiste vergunning, hetgeen strafbaar is gesteld bij artikel 339, lid 1, juncto artikel 20, lid 2, NK. Op elk van deze strafbare feiten zijn vrijheidsstraffen gesteld: 3 tot 10 jaar voor het eerste feit, 3 tot 10 jaar en 5 tot 15 jaar voor het tweede feit en 2 tot 8 jaar voor het derde feit.

4. VB was tijdens de gehele strafprocedure afwezig. Tot op heden is hij niet officieel in kennis gesteld van de beschuldigingen tegen hem. Daarnaast is hij niet in kennis gesteld van het feit dat de rechter het stuk dat de tenlastelegging bevat heeft ontvangen, noch van de datum en de plaats van de terechtzitting en van de gevolgen van zijn afwezigheid.

5. De reden daarvoor is dat hij niet kan worden gevonden. Tijdens het vooronderzoek is de verdachte gevlucht kort voordat de politie stappen kon ondernemen om hem aan te houden. Ook ondanks een tegen hem uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel kon hij niet worden gelokaliseerd. Daarom is hij niet in kennis gesteld van de beschuldiging tegen hem. In het kader van de gerechtelijke procedure is opnieuw een opsporingsbericht voor hem verspreid, maar hij kon evenmin worden gevonden.

6. Tijdens het vooronderzoek en de gerechtelijke procedure is hij vertegenwoordigd door drie ambtshalve toegewezen advocaten. Geen van hen heeft hem ooit gezien of contact gehad met hem of zijn familie.

7. De procedure is nog steeds aanhangig. Zij loopt al twee jaar. De meeste bewijzen zijn al verzameld. Er bestaat een zekere waarschijnlijkheid dat VB wordt veroordeeld en met name dat hij wordt veroordeeld tot een vrijheidsstraf, die hij daadwerkelijk zou moeten uitzitten.

UNIERECHTELIJKE BEPALINGEN

8. Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn (PB L 65 van 11 maart 2016; hierna: „richtlijn 2016/343” of „richtlijn”).

RECHTSPRAAK VAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

9. Arrest van 19 mei 2022, [IR] [omissis], C-569/20, EU:C:2022:401; hierna: „arrest IR, C-569/20”

BULGAARS RECHT

10. Wetgeving:

Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht, Bulgarije), gepubliceerd in DV nr. 26 van 2 april 1968, laatstelijk gewijzigd: DV nr. 84 van 8 oktober 2021;

Nakazatelnoprotsesualen kodeks (wetboek van strafvordering, Bulgarije), gepubliceerd in DV nr. 86 van 28 oktober 2005, laatstelijk gewijzigd: DV nr. 32 van 26 april 2022;

Zakon za izpalnenie na nakazaniata [i zadarzhaneto pod strazha] (wet betreffende de uitvoering van straffen en betreffende de voorlopige hechtenis, Bulgarije), gepubliceerd in DV nr. 25 van 3 april 2009, laatstelijk gewijzigd: DV nr. 24 van 25 maart 2022 (hierna: „ZINZS”);

Pravilnik za prilagane na zakona za izpalnenie na nakazaniata (besluit tot uitvoering van de ZINZS, Bulgarije), gepubliceerd in DV nr. 9 van 2 februari 2010, laatstelijk gewijzigd: DV nr. 35 van 27 april 2021 (hierna: „PPZINZS”);

Zakon za ekstraditsiata i evropeyskata zapoved za arest (wet betreffende de uitlevering en het Europees aanhoudingsbevel, Bulgarije), gepubliceerd in DV nr. 46 van 3 juni 2005, laatstelijk gewijzigd, met ingang van 1 januari 2020: DV nr. 45 van 7 juni 2019 (hierna: „ZEEZA”).

11. Mededeling aan de verdachte van de mogelijkheid om het vonnis aan te vechten voordat het definitief wordt.

Krachtens het nationale recht moet bij de veroordeling (beslissing ten gronde) worden gewezen op de mogelijkheid om het vonnis aan te vechten en op de daarvoor geldende voorwaarden (artikel 305, lid 4, tweede volzin, NPK). Dit betekent dat in de inhoud van het vonnis moet worden gewezen op de mogelijkheden om dat vonnis aan te vechten.

Op die manier wordt de persoon door het vonnis ook in kennis gesteld van de mogelijkheid om dit aan te vechten (hetgeen in de regel gebeurt op het tijdstip waarop het vonnis wordt uitgesproken).

12. Mededeling aan de bij verstek veroordeelde persoon van het bij verstek gewezen vonnis, nadat dit vonnis onherroepelijk is geworden.

De nationale wet bepaalt niet dat een bij verstek veroordeelde persoon in kennis moet worden gesteld van de veroordeling wanneer deze reeds onherroepelijk is geworden. Met de in punt 11 bedoelde kennisgeving wordt bedoeld dat de persoon in kennis wordt gesteld van de mogelijkheid om de beslissing in het kader van de procedure aan te vechten, met andere woorden voordat het vonnis onherroepelijk wordt.

Overeenkomstig artikel 416, lid 2, NPK ontvangt het openbaar ministerie een afschrift van het onherroepelijk vonnis met het oog op de strafuitvoering. De bij verstek veroordeelde persoon wordt met het oog op de strafuitvoering opgespoord en aangehouden. Vervolgens wordt hij naar de gevangenis gebracht om zijn straf uit te zitten.

Volgens artikel 54, lid 1, ZINZS en artikel 31, PPZINZS wordt voor elke gedetineerde een persoonlijk dossier met een uittreksel van het vonnis aangemaakt.

Artikel 76, lid 1, ZINZS bepaalt dat de veroordeelde persoon een recht heeft op informatie over de uitvoering van zijn straf.

Uit deze bepalingen komt niet duidelijk naar voren of in het dossier van de gevangenis een kopie van het volledige vonnis wordt bewaard of slechts een uittreksel van het vonnis; het is evenmin duidelijk of een persoon die op grond van

het vonnis een vrijheidsstraf moet uitzitten, recht heeft op toegang tot dat vonnis. Volgens artikel 76, lid 1, ZINZS heeft [de persoon] een recht op informatie over de uitvoering van zijn straf. Dit kan niet worden gelijkgesteld met het recht op informatie met het oog op de beoordeling van een verzoek om een nieuw proces onder verwijzing naar de veroordeling bij verstek.

13. Mededeling aan de bij verstek veroordeelde persoon van het recht om te verzoeken om een nieuw proces

Volgens het nationale recht heeft een verdachte die bij verstek onherroepelijk is veroordeeld, het recht om te verzoeken om een nieuw proces (artikel 423, lid 1, NPK). Het nationale recht voorziet echter niet in een voorafgaande kennisgeving van dat recht.

Met name is het niet wettelijk verplicht om er in het vonnis dat in afwezigheid van de verdachte is geweest, op te wijzen dat een verzoek om een nieuw proces kan worden ingediend. Een dergelijk vereiste bestaat evenmin voor andere rechterlijke beslissingen waarbij de bij verstek veroordeelde persoon in kennis moet worden gesteld van zijn recht om te verzoeken om een nieuw proces.

In de rechtspraak en in de praktijk van de autoriteiten die bevoegd zijn om veroordeelde personen aan te houden en in de gevangenis te plaatsen teneinde hen daar hun straf te doen ondergaan, zijn geen regels vastgesteld op grond waarvan een bij verstek veroordeelde persoon in kennis moet worden gesteld van zijn recht om te verzoeken om een nieuw proces.

Om die redenen vindt een dergelijke kennisgeving niet plaats.

14. Procedure tot hervatting van een strafprocedure die in afwezigheid van de verdachte heeft plaatsgevonden – artikel 423 NPK.

14.1. De gerechtelijke procedure tot hervatting [in geval van] een veroordeling bij verstek wordt ingeleid bij een verzoek van de bij verstek veroordeelde persoon [op grond van] artikel 423, lid 1, eerste volzin, NPK. Dit artikel luidt:

„Binnen zes maanden nadat hij kennis heeft genomen van de onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling [...], kan de bij verstek veroordeelde persoon verzoeken om hervatting van de strafprocedure door zich te beroepen op zijn afwezigheid in de strafprocedure”.

Volgens de rechtspraak gaat de kennisneming van de onherroepelijke veroordeling gepaard met de aanhouding met het oog op de tenuitvoerlegging van die veroordeling.

14.2. Voor dit verzoek is [volgens] artikel 424, lid 2, juncto lid 1, NPK de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Bulgarije) bevoegd. Deze [bepaling] luidt:

„[...] het verzoek om een nieuw proces wordt beoordeeld door de Varhoven kasatsionen sad”.

14.3. Deze rechter voert een openbare gerechtelijke procedure, neemt kennis van alle stukken die betrekking hebben op de in afwezigheid van de verdachte gevoerde strafprocedure die is afgesloten met de veroordeling bij verstek van de verzoeker, en beslist of aan de voorwaarden voor een nieuw proces is voldaan. Indien dat het geval is, vernietigt hij het bij verstek gewezen vonnis en gelast hij dat de zaak opnieuw moet worden onderzocht.

Indien de rechter vaststelt dat aan deze voorwaarden is voldaan, willigt hij het verzoek om een nieuw proces in [op grond van] artikel 425, lid 1, punt 1, en lid 2, NPK. Deze [bepalingen] luiden:

„(1) Wanneer het verzoek om een nieuw proces gegrond is, kan de rechter:

1. de veroordeling, de beslissing, de beschikking of het bevel vernietigen en de zaak terugverwijzen voor een nieuwe behandeling, waarbij hij aangeeft vanaf welk stadium de zaak opnieuw moet worden behandeld;

(2) In de in artikel 423, lid 1, bedoelde gevallen wordt de procedure hervat en de zaak teruggebracht naar het stadium waarin de procedure bij verstek is begonnen.”

15. Conclusies over de nationale regeling betreffende de hervatting van procedures wegens een veroordeling van de verdachte bij verstek.

15.1. Ten eerste voorziet de nationale regeling betreffende een nieuw proces na een veroordeling van de verdachte bij verstek vooralsnog niet in een voorafgaande vaststelling van het recht op een nieuw proces. Met name is de rechter die de zaak behandelt en in afwezigheid van de verdachte ten gronde uitspraak doet, rechtens niet bevoegd om te beslissen of de afwezige verdachte wegens zijn afwezigheid recht heeft op een nieuw proces.

Volgens de wet is namelijk de Varhoven kasatsionen sad – die in voorkomend geval een verzoek om een nieuw proces op grond van artikel 423, lid 1, NPK dient te behandelen – bevoegd om die beslissing te nemen.

15.2. Daarentegen heeft de bij verstek veroordeelde persoon het recht om een verzoek om een nieuw proces in te dienen door zich te beroepen op zijn afwezigheid in die procedure. De mogelijkheid waarover de bij verstek veroordeelde persoon beschikt om dit verzoek in te dienen, vloeit voort uit artikel 423, lid 1, NPK.

Voor een dergelijk verzoek wordt een afzonderlijke procedure gevoerd bij de Varhoven kasatsionen sad, die beslist of wegens de afwezigheid van de verdachte is voldaan aan de voorwaarden voor een nieuw proces.

Derhalve wordt hierover voor het eerst in het kader van de procedure op grond van artikel 423 NPK een beslissing genomen, dat wil zeggen nadat de bij verstek veroordeelde persoon om een nieuw proces heeft verzocht.

15.3. Ten tweede beschikt de bij verstek veroordeelde persoon niet over informatie aangaande zijn recht om te verzoeken om een nieuw proces, en slechts gedeeltelijk over informatie aangaande de rechterlijke beslissing die in zijn afwezigheid is gegeven en waarbij hij bij verstek is veroordeeld.

16. Conclusies over de rechten van een bij verstek veroordeelde persoon op een nieuw proces.

16.1. De bij verstek veroordeelde persoon heeft op het tijdstip van zijn veroordeling bij verstek geen erkend recht op een nieuw proces. Dit recht wordt in feite pas in het kader van de procedure van artikel 423 NPK vastgesteld of geweigerd.

16.2. Op geen enkel tijdstip, en met name ook niet op het tijdstip van de aanhouding met het oog op de uitvoering van een straf, wordt die persoon officieel in kennis gesteld van het krachtens artikel 423, lid 1, NPK bestaande recht om wegens zijn afwezigheid tijdens de gerechtelijke procedure een verzoek om een nieuw proces in te dienen, en van de daarvoor geldende termijn.

16.3. De betrokken persoon heeft geen toegang tot de volledige tekst van het vonnis, noch tot alle stukken betreffende de procedure waarin hij bij verstek is veroordeeld, teneinde te kunnen beoordelen of hij een dergelijk verzoek zou moeten indienen (indien hij kennis krijgt van dat recht hoewel hij daarvan niet officieel in kennis is gesteld).

16.4. Wanneer de bij verstek veroordeelde persoon ondanks het ontbreken van een kennisgeving een verzoek om een nieuw proces indient, vindt op grond van artikel 423 NPK een afzonderlijke procedure plaats, waarin pas op dat tijdstip wordt beslist of hij recht heeft op een nieuw proces.

17. Uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van een vrijheidsstraf.

Volgens artikel 56, lid 1, punt 1, tweede alternatief, ZEEZA wordt het Europees aanhoudingsbevel zonder de tussenkomst van een rechter uitgevaardigd door de openbare aanklager. Dit betekent dat de openbare aanklager beslist welke informatie hij onder d), punten 3.1 tot en met 3.4, vermeldt met betrekking tot de aard van de verstekprocedure en over het al dan niet bestaan van de mogelijkheid van een nieuw proces.

MOTIVERING VAN DE EERSTE PREJUDICIËLE VRAAG

18. Krachtens artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343 zijn de lidstaten verplicht om hun procedures zodanig te organiseren dat een bepaald resultaat, namelijk de kennisgeving, wordt gewaarborgd. Meer in het bijzonder betekent dit dat een verdachte die bij verstek wordt veroordeeld zonder dat aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van de richtlijn is voldaan, in kennis moet worden gesteld van deze rechterlijke beslissing en tevens moet worden geïnformeerd over de mogelijkheid van een nieuw proces. Deze kennisgeving moet met name plaatsvinden op het tijdstip waarop de bij verstek veroordeelde persoon wordt aangehouden met het oog op de uitvoering van de straf.

19. Dit betekent dat die persoon uiterlijk op het tijdstip van zijn aanhouding moet beschikken over de in artikel 8, lid 4, tweede volzin, van de richtlijn bedoelde informatie over het recht op een nieuw proces.

20. Het nationale recht voorziet niet in een dergelijke kennisgeving. Volgens het nationale recht is de volgorde voor de hervatting van een in afwezigheid van de verdachte afgesloten procedure als volgt: eerst dient de veroordeelde persoon een verzoek om een nieuw proces in, vervolgens beslist de rechter of dit verzoek gegrond is, en ten slotte deelt de rechter mee of de persoon recht op een nieuw proces heeft, wat gebeurt door middel van de rechterlijke beslissing waarbij het verzoek wordt toegewezen dan wel wordt geweigerd.

21. Op grond van artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343 moet de betrokken persoon echter eerder in kennis worden gesteld, namelijk op het tijdstip waarop de bij verstek veroordeelde persoon in kennis wordt gesteld van de rechterlijke beslissing of op het tijdstip waarop hij wordt aangehouden met het oog op de uitvoering van de straf. Dit wordt in punt 27, tweede volzin, van het arrest IR, C-569/20, bevestigd.

22. In dit verband rijst de vraag of de rechter die de zaak in afwezigheid van de verdachte behandelt onder omstandigheden waaruit blijkt dat niet aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van de richtlijn is voldaan, verplicht is om maatregelen te nemen opdat de door de richtlijn vereiste kennisgeving als bedoeld in die bepaling geschiedt?

23. Deze vraag berust op de overwegingen van het Hof in de punten 41 en 43 van het arrest [IR], C-569/20, waaruit volgt dat het aan de nationale rechter staat om te onderzoeken of aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343 is voldaan. Na de voltooiing van dit onderzoek kan de rechter tot de slotsom komen dat deze voorwaarden – zoals in het hoofdgeding – niet zijn vervuld. Hiervan hangen de volgende logische stappen van de rechter af, namelijk het waarborgen van de in artikel 8, lid 4, tweede volzin, van de richtlijn bedoelde kennisgeving.

24. Dit betekent dat de rechter in geval van een veroordeling bij verstek officieel vaststelt dat niet aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van de richtlijn is

voldaan en dat de veroordeelde persoon bijgevolg recht heeft op een nieuw proces. Aldus wordt gewaarborgd dat de bij verstek veroordeelde persoon bij zijn aanhouding officieel in kennis wordt gesteld van de vaststelling van de rechter dat hij is veroordeeld zonder dat aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343 was voldaan, zodat hij krachtens artikel 9 juncto artikel 8, lid 4, tweede volzin, van de richtlijn recht heeft op een nieuw proces.

25. Deze wijze van kennisgeving, namelijk in de tekst van de rechterlijke beslissing, komt overeen met de door het nationale recht voorgeschreven kennisgeving aan de verdachte van het recht om het strafvonnis aan te vechten (zie punt 11).

26. Het antwoord van het Hof op deze vraag zal volstaan. Volgens de verwijzende rechter lijdt het geen twijfel dat het oordeel dat de rechter verplicht is om de aard van de afwezigheid vast te stellen en om dienovereenkomstig – indien niet aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343 is voldaan – het recht op een nieuw proces al te erkennen in de rechterlijke beslissing die in afwezigheid van de verdachte is gegeven, logischerwijs en automatisch verdere verplichtingen voor de rechter met zich meebrengt:

– de verplichting om vast te stellen onder welke voorwaarden een verzoek om een nieuw proces kan worden ingediend, met name wat de termijn voor en de vorm van het verzoek betreft;

– de verplichting om te erkennen dat de bij verstek veroordeelde persoon het recht heeft om volledig kennis te nemen van de gehele procedure en een afschrift te ontvangen van de rechterlijke beslissing waarbij hij bij verstek is veroordeeld;

– de verplichting om de bij verstek veroordeelde persoon te informeren over zijn recht om een advocaat te raadplegen teneinde te beoordelen of hij een verzoek om een nieuw proces wil indienen, alsmede over het recht om een beroep te doen op een ambtshalve toegewezen advocaat indien aan de voorwaarden daarvoor is voldaan;

– de verplichting om de autoriteiten die de bij verstek veroordeelde persoon aanhouden, te gelasten deze persoon in kennis te stellen van voormelde rechten, en om de voorwaarden voor de uitoefening van deze rechten te scheppen.

Derhalve zijn deze bijkomende verplichtingen niet het voorwerp van de prejudiciële verwijzing.

--

27. In de punten 21 tot en met 23 van het arrest [IR], C-569/20, heeft het Hof aangenomen dat de mogelijkheid dat een bij verstek veroordeelde persoon wordt aangehouden op grond van een Europees aanhoudingsbevel, hypothetisch is en niet hoeft te worden onderzocht.

Deze mogelijkheid is echter in feite gelijkwaardig aan de aanhouding op het nationale grondgebied.

Bovendien kan uit een aanhouding op grond van een Europees aanhoudingsbevel eventueel worden geconcludeerd dat de prejudiciële vraag irrelevant is, aangezien zij in het geval van een dergelijke aanhouding niet noodzakelijk lijkt.

Daarom moet in de vraag worden verwezen naar het Europees aanhoudingsbevel en moet deze verwijzing als volgt worden gemotiveerd.

28. Bij de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van de straf die is opgelegd aan de bij verstek veroordeelde persoon, worden de punten 3.1 tot en met 3.4 van het formulier, met inbegrip van de gegevens onder d), punten 2 en 3, met betrekking tot de verschillende situaties, ingevuld. Het laatste punt, te weten punt 3.4, betreft de kennisgeving van het recht op een nieuw proces.

Derhalve zou kunnen worden aangenomen dat de bij verstek veroordeelde persoon die op grond van een Europees aanhoudingsbevel wordt aangehouden, door het invullen van het Europees aanhoudingsbevel naar behoren wordt geïnformeerd in de zin van artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343, aangezien de gezochte persoon volgens artikel 11, lid 1, van kaderbesluit 2002/584 bij zijn aanhouding in kennis wordt gesteld van de inhoud van het Europees aanhoudingsbevel. Er zou [in dat geval] eveneens kunnen worden aangenomen dat de prejudiciële vraag niet noodzakelijk is, omdat de persoon in kennis zou zijn gesteld.

29. Er dient evenwel op te worden gewezen dat het Europees aanhoudingsbevel naar nationaal recht alleen door de openbare aanklager, zonder de tussenkomst van een rechter, wordt uitgevaardigd (zie punt 17). Bijgevolg beslist alleen de openbare aanklager, die kennisneemt van de stukken van de beëindigde procedure, over de aard van de afwezigheid en dienovereenkomstig over de vraag of al dan niet was voldaan aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343. Tegelijkertijd blijkt uit de stukken van de reeds beëindigde procedure niet dat de rechter zich over deze kwestie heeft uitgesproken.

30. Het Hof heeft reeds geoordeeld dat de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel een maatregel is waarbij een rechter betrokken moet zijn op minstens één niveau, ofwel bij de uitvaardiging van een nationaal aanhoudingsbevel ofwel bij de uitvaardiging van het Europees aanhoudingsbevel (arrest van 27 mei 2019, [OG en PI,] C-508/18 en C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punt 75). Deze beslissing heeft betrekking op de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolgning.

31. Met betrekking tot een aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een vrijheidsstraf, heeft het Hof geoordeeld dat het in de aard van de strafprocedure besloten ligt dat er een rechter bij betrokken is die de vereiste rechterlijke controle uitoefent (arrest van 12 december 2019, [ZB,] C-

627/19 [PPU], EU:C:2019:1079, punt 35). Het Hof zet echter uiteen dat „de beslissing om een Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen met het oog op de uitvoering van een straf voortvloeit uit een nationale procedure waarin de persoon jegens wie een voor uitvoering vatbaar vonnis is geweest, alle waarborgen heeft genoten waarmee het vaststellen van dergelijke beslissingen is omgeven” (punt 36).

32. In casu is niet aan deze voorwaarde voldaan. Zonder twijfel is er sprake van een rechterlijke tussenkomst, omdat juist de rechter het verstekvonnis wijst, maar de aard van de afwezigheid en het recht op een nieuw proces worden niet onderzocht. Deze beslissing wordt pas genomen door de openbare aanklager, wanneer deze het Europees aanhoudingsbevel uitvaardigt, waarbij hij de zaak zelfstandig – zonder enige tussenkomst van een rechter – beoordeelt (zie punt 17).

33. Tegen deze achtergrond heeft de mogelijkheid van een aanhouding op grond van een Europees aanhoudingsbevel niet tot gevolg dat de vraag irrelevant is. De rechter zou moeten bepalen of de bij verstek veroordeelde persoon recht heeft op een nieuw proces en op grond van deze beslissing zou de openbare aanklager die het aanhoudingsbevel uitvaardigt de overeenkomstige letter moeten invullen in de zin van de beslissing.

34. In dit verband rijst de eerste prejudiciële vraag: Moet de krachtens artikel 8, lid [4], tweede volzin, van richtlijn 2016/343 vereiste kennisgeving door de verwijzende rechter worden gedaan door deze kennisgeving op te nemen in de beslissing ten gronde? Dit zou de meest doeltreffende wijze zijn om ervoor te zorgen dat de bij verstek veroordeelde persoon de kennisgeving, met name op het tijdstip van zijn aanhouding, ontvangt.

35. Bovendien kan de verwijzende rechter – als rechter die de tenlastelegging ten gronde behandelt en de omstandigheden van de afwezigheid van VB rechtstreeks kent – beoordelen of aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van de richtlijn is voldaan. Deze beoordeling kan na de raadpleging van de betrokken partijen worden verricht. Tegelijkertijd is deze beoordeling onderworpen aan een latere controle door de voor het hoger beroep en het beroep in *Revision* bevoegde rechter, onder meer naar aanleiding van een klacht van de betrokken partijen. Hierdoor zou worden gewaarborgd dat er op het tijdstip waarop een veroordeling bij verstek van VB tot een straf onherroepelijk wordt, een beslissing over de bovengenoemde vraag bestaat [en] hij over alle waarborgen beschikt die verband houden met de uitvaardiging van strafvonnissen ten gronde.

MOTIVERING VAN DE TWEDE PREJUDICIËLE VRAAG

36. Mocht het Hof tot de slotsom komen dat de verwijzende rechter voor bovengenoemde kennisgeving behoort te zorgen, rijst de vraag naar de inhoud van die kennisgeving.

Meer in het bijzonder rijst de vraag waarover de bij verstek veroordeelde persoon moet worden geïnformeerd wanneer te zijnen aanzien niet is voldaan aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van de richtlijn? Moet hij ervan in kennis worden gesteld:

– dat hij recht heeft op een nieuw proces, dat slechts op verzoek wordt gevoerd en dat de rechter bij de behandeling van het verzoek slechts over de aard van de hervatting beslist, [dus] over de vraag of de beslissing kan worden aangevochten, om een nieuw proces kan worden verzocht of een andere voorziening in rechte kan worden ingesteld;

dan wel

– dat hij het recht heeft te verzoeken om een nieuw proces en dat de rechter eerst een beslissing over de gegrondheid van het verzoek neemt, waarbij hij dat verzoek kan toewijzen of weigeren.

37. Volgens de verwijzende rechter blijkt uit de bewoordingen van artikel 8, lid 4, tweede volzin, en artikel 9 van de richtlijn dat de bij verstek veroordeelde persoon recht heeft op een nieuw proces indien niet aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, is voldaan. Indien de eerste prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord, zouden de rechterlijke instanties die de zaak ten gronde behandelen, reeds een beslissing over het bestaan van dat recht hebben genomen en zou deze beslissing op het tijdstip waarop het verstekvonnis in kracht van gewijsde gaat, eveneens onherroepelijk worden. Derhalve heeft de in artikel 8, lid 4, tweede volzin, van de richtlijn bedoelde kennisgeving betrekking op een reeds officieel erkend recht op een nieuw proces.

37[a]. Het nationale recht voorziet daarentegen in een afzonderlijke procedure op grond van artikel 423 NPK, waarin voor het eerst wordt beslist of aan de voorwaarden voor een nieuw proces is voldaan en die met een weigering van [het verzoek om] een nieuw proces kan eindigen (zie punt 14 hierboven). Dit geldt zelfs in gevallen waarin de bij verstek veroordeelde persoon juist door een Europees aanhoudingsbevel, waarin de gegevens onder d), punt 3.4, zijn ingevuld, officieel in kennis is gesteld van het recht op een nieuw proces, en de gezochte persoon door de uitvoerende lidstaat is overgeleverd, waarbij de uitvoerende rechterlijke autoriteit zich ervan bewust was dat die persoon recht heeft op een nieuw proces.

38. In die richting gaat ook de vaste rechtspraak van de Varhoven kasatsionen sad, volgens welke een nieuw proces slechts mogelijk is indien aan de nationale criteria van artikel 423, lid 1, NPK is voldaan, zonder dat van belang is of in het Europees aanhoudingsbevel het vakje onder d), punt 3.4, is aangekruist.

Het is waarschijnlijk dat de door de verwijzende rechter in de uitspraak gedane officiële kennisgeving dat de betrokkene krachtens artikel 9 van richtlijn 2016/343 recht heeft op een nieuw proces, eveneens wordt genegeerd.

39. Om deze redenen wenst de verwijzende rechter van het Hof te vernemen artikel 8, lid 4, tweede volzin, van richtlijn 2016/343 correct moet worden uitgelegd, opdat hij de bij verstek veroordeelde persoon bij het verstrekken van de vereiste informatie over het recht op een nieuw proces op toereikende en passende wijze informeert over de feitelijk bestaande juridische mogelijkheden waarover die persoon beschikt.

40. In het licht van het bovenstaande wordt

BESLIST:

Het Hof wordt verzocht om een PREJUDICIËLE BESLISSING over de in punt 2 weergegeven vragen.

Deze beslissing is niet vatbaar voor beroep.

[omissis]